Història

La guerra civil

Exercicis · 41 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3. Exposeu un tema a través dels descriptors del glossari

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a la qüestió que s'hi planteja. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

[2,5 punts: la manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,25 punts]

OPCIÓ A

El 13 de setembre de 1923 i el 17-18 de juliol de 1936 es van produir dos cops d'estat que van tenir com a resultat la implantació dels respectius règims dictatorials. Exposeu d'una manera raonada i clara dues semblances i dues diferències entre ambdós cops d'estat i feu una breu contextualització històrica dels moments en què van tenir lloc.

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Situeu-vos en el temps utilitzant termes històrics

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a la qüestió que s'hi planteja. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

[2,5 punts: 1,5 punts pel contingut de la redacció i 0,2 punts per l'ús adequat de cadascun dels cinc termes històrics proposats. La manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,25 punts.]

OPCIÓ B

Formeu part del moviment anarquista i viviu a Barcelona durant l'estiu-tardor del 1936. Escriviu una carta a un amic també d'ideologia anarquista, que resideix a l'estranger, explicant-li amb rigor històric les causes i les conseqüències que han conduït a la situació política i l'ambient revolucionari que es viu a la ciutat arran del fracàs del cop d'estat del 18 i 19 de juliol. Cal que la vostra carta inclogui d'una manera adequada els cinc termes següents: *Comitè Central de Milícies Antifeixistes*, *CNT*, *col·lectivització*, *general Goded* i *Lluís Companys*. Subratlleu en el vostre escrit cadascun d'aquests termes.

Exercici 1. Anàlisi crítica de fonts

Observeu les dues portades següents i responeu a les tres qüestions que es plantegen a continuació.

[2,5 punts en total]

Portada A. La premsa i el canvi polític: la Guerra Civil a Catalunya.

LA VANGUARDIA

BARCELONA — Año LVIII.—Número 23.357 — DIARIO DE SERVICIO DE LA DEMOCRACIA — Oficinas: Pelayo, 28. - Teléfono 14135 — 30 céntimos — Miércoles 25 de enero de 1939

EL LLOBREGAT PUEDE SER EL MANZANARES DE BARCELONA

LA BATALLA DE CATALUÑA

Las tropas españolas contienen con heroismo los intensísimos ataques de las divisiones italofacciosas

La aviación extranjera persiste en sus ataques contra las poblaciones civiles de las zonas catalanas

EL ENEMIGO TIENE PRISA, PERO ESPAÑA NO

El Ejército de la República se dispone a defender Barcelona, a cerrarle el camino a los invasores. Europa contempla el espectáculo y le parecen a ver comprendido la gesta de Madrid. No es...

los invasores. No estamos solos en el mundo, ni mucho menos. Ahora se va comprendiendo la magnitud ideal de nuestra gesta y el servicio inmenso que se le ha hecho a la civilización y a la democracia con nuestra resistencia. Conforme aprietan los invasores sus medios de conquista, se intuida más fuertemente el destino de otras naciones que figuran en la lista negra de los dictadores modernos.

Ningún pueblo, que sino verdaderamente la paz, puede ya asistir impasible a la destrucción de España. Pero antes de que fra-

FRENTE DE CATALUÑA.—Con los mismos características de los jornadas anteriores, ha continuado en los diversos sectores de este frente la durísima batalla.

Las tropas españolas contienen con heroismo los intensísimos ataques de las divisiones italianas y fuerzas españolas que los secundan.

El enemigo consiguió a fuerza de mucha sangre rectificar ligeramente sus líneas.

FRENTE DE EXTREMADURA.—En combate aéreo fué aquí derribado un «Fiat», siendo apresado su piloto, de nacionalidad italiana, que

FONT: *La Vanguardia* [Barcelona] (25 gener 1939).

Portada B. La premsa i el canvi polític: els inicis del franquisme a Catalunya.

LA VANGUARDIA

BARCELONA — Año LV. - Número 22.575 — FUNDADORES: D. CARLOS Y D. BARTOLOMÉ GODÓ — Oficinas: Pelayo, 28 - Teléfono 14135 — Viernes 27 de enero de 1939

Diario al servicio de España y del Generalísimo Franco

Barcelona para la España invicta de Franco

En este momento histórico LA VANGUARDIA dice: "¡Presente!"

FONT: *La Vanguardia* [Barcelona] (27 gener 1939).
NOTA: El titular de la portada en català seria: «Barcelona per a l'Espanya invicta de Franco».

1.1. Identifiqueu el context i les idees fonamentals de la portada A.
[0,5 punts]

1.2. Identifiqueu el context i les idees fonamentals de la portada B.
[0,5 punts]

1.3. Expliqueu què ha passat entre la primera i la segona portada del diari *La Vanguardia*, i reflexioneu sobre la funció propagandística dels mitjans i el paper que tenen en les diferents conjuntures polítiques.
[1,5 punts]

Exercici 1. Anàlisi crítica de fonts

Llegiu els dos textos següents i responeu a les tres qüestions que es plantegen a continuació.
[2,5 punts en total]

Text A. Instruccions secretes per al preparatiu del cop d'estat.

Se tendrá en cuenta que la acción ha de ser en extremo violenta para reducir lo antes posible al enemigo, que es fuerte y bien organizado. Desde luego, serán encarcelados todos los directivos de los partidos políticos, sociedades o sindicatos no afectos al movimiento, aplicándoles castigos ejemplares a dichos individuos para estrangular los movimientos de rebeldía o huelgas. Conquistado el poder, se instaurará una dictadura militar que tenga por misión inmediata restablecer el orden público, imponer el imperio de la ley y reforzar convenientemente al ejército, para consolidar la situación de hecho, que pasará a ser de derecho.

Madrid, 25 de abril de 1936.

El Director

Font: Fragment d'una instrucció secreta que el general Emilio Mola (amb el pseudònim d'*El Director*) envià als implicats en els preparatius del cop d'estat.

Text B. La justificació del cop d'estat.

Alguien ha dicho que el movimiento militar ha sido preparado por unos generales ambiciosos y alentados por ciertos partidos políticos dolidos de una derrota electoral. Esto no es cierto. Nosotros hemos ido al Movimiento […] para librar a nuestra Patria del caos de la anarquía, caos que desde que escaló al poder el llamado Frente Popular iba preparándose con todo detalle. […]

Se nos pregunta del otro lado que adónde vamos. Es fácil, y lo hemos repetido muchas veces: a imponer el orden, a dar pan y trabajo […]. Y luego a edificar un estado grande, fuerte, poderoso, que ha de tener por gallardo remate, allá en la altura, una cruz […], símbolo de nuestra religión y de nuestra fe, lo único que ha quedado y quedará intacto en esta vorágine de locura […].

En resumen: ni rendición, ni abrazos de Vergara, ni pactos del Zanjón, ni nada que no sea victoria aplastante y definitiva.

Font: Al·locució del general Emilio Mola a Radio Castilla. Burgos, agost del 1936.

1.1. Identifiqueu dues idees fonamentals del text A.
[0,5 punts]

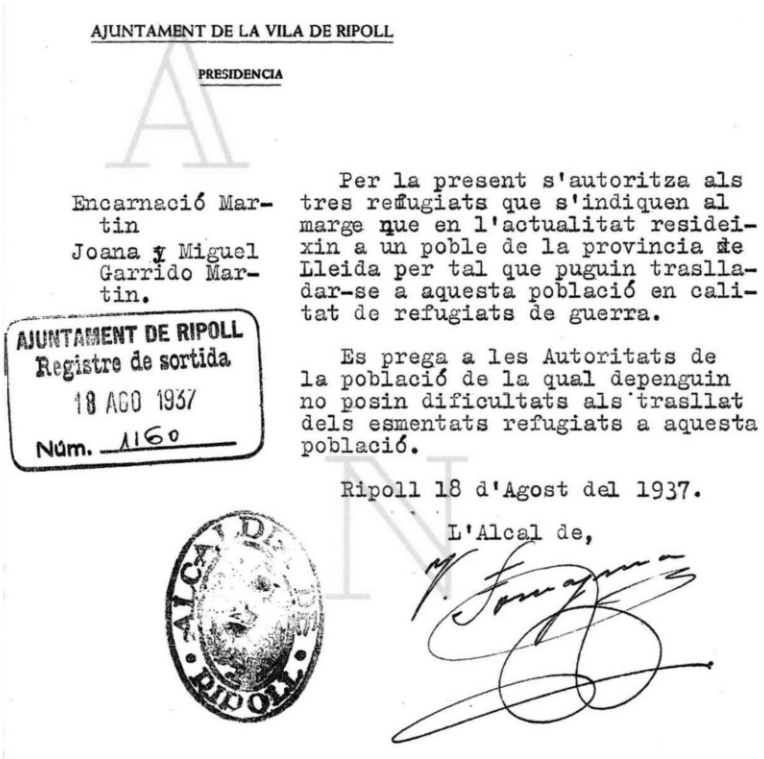
1.2. Identifiqueu dues idees fonamentals del text B.
[0,5 punts]

1.3. Prenent com a punt de partida els textos anteriors, escriviu una breu redacció comparant el context i els objectius de cadascun d'ells, i fent referència al paper de la violència, l'Estat i la religió catòlica.
[1,5 punts]

5. PAU 2024 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

Els refugiats a Catalunya durant la Guerra Civil

AJUNTAMENT DE LA VILA DE RIPOLL

PRESIDENCIA

Encarnació Martin
Joana y Miguel Garrido Martin.

Per la present s'autoritza als tres refugiats que s'indiquen al marge que en l'actualitat residei-xin a un poble de la provincia de Lleida per tal que puguin traslla-dar-se a aquesta població en cali-tat de refugiats de guerra.

Es prega a les Autoritats de la població de la qual depenguin no posin dificultats als trasllat dels esmentats refugiats a aquesta població.

Ripoll 18 d'Agost del 1937.

L'Alcal de,

AJUNTAMENT DE RIPOLL
Registre de sortida
18 AGO 1937
Núm. 1160

ALCALDE RIPOLL

FONT: Autorització de l'alcalde de Ripoll perquè es puguin traslladar tres refugiats des d'un poble de Lleida a Ripoll, 18 d'agost de 1937. Oficina Administrativa del Comitè Central d'Ajut als Refugiats de Catalunya.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

***b*)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

***c*)** Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

***a*)** Expliqueu la rereguarda de la Guerra Civil a Catalunya: les víctimes de la violència política i dels bombardeigs, el paper de les dones, l'economia de guerra, els refugiats i l'erosió de les condicions de vida.
[2,5 punts]

***b*)** Expliqueu el desenvolupament de la Guerra Civil a Catalunya, especialment la revolució política i econòmica i les operacions de guerra.
[2,5 punts]

6. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

Exercici 4

La Guerra Civil a Catalunya

Sortida cap al front de la columna Los Aguiluchos (FAI), el 28 d'agost de 1936 a Barcelona.
FONT: Carlos Pérez de Rozas, Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Pregunta 1

***a*)** Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

***b*)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

***c*)** Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'evolució econòmica i política de Catalunya durant la Guerra Civil, esmentant la dualitat de poder del 1936, les col·lectivitzacions i els Fets de Maig del 1937.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el final de la Guerra Civil a Catalunya i exposeu raonadament TRES de les causes de la derrota republicana.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

[Si us cal, podeu utilitzar aquesta pàgina per a acabar de contestar la pregunta 2 dels dos exercicis.]

[Si us cal, podeu utilitzar aquesta pàgina per a acabar de contestar la pregunta 2 dels dos exercicis.]

Etiqueta de l'alumne/a

Institut d'Estudis Catalans

Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

2023

Proves d'accés a la universitat

Història

7. PAU 2022 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

Barcelona, 19 de juliol de 1936

FONT: Carlos Pérez de Rozas, Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu quins ajuts internacionals rebé cadascun dels dos bàndols enfrontats en la Guerra Civil espanyola. Expliqueu específicament què foren les Brigades Internacionals i la Legión Cóndor.

[2,5 punts]

b) Compareu l'evolució política de les dues zones en les quals quedà dividida Espanya durant la Guerra Civil.

[2,5 punts]

Exercici 4

Reus, 15 de gener de 1939

FONT: Cristina MARTÍNEZ DE VEGA i Víctor LAHUERTA. *Kautela*. Saragossa: Institución Fernando El Católico, 2018, p. 80.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la batalla de l'Ebre: les seves causes, el desenvolupament i les conseqüències. Expliqueu igualment el final de la guerra a Catalunya, incloent-hi l'exili a França.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya i la situació política, econòmica i social que s'hi visqué fins als Fets de Maig del 1937, sense explicar aquests fets.
[2,5 punts]

9. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2

Exercici 2

Comunicat oficial de guerra

En el día de hoy, cautivo y desarmado el Ejército Rojo, han alcanzado las tropas nacionales sus últimos objetivos militares. La guerra ha terminado.

El Generalísimo Franco
Burgos, 1.º de abril de 1939.

FONT: *ABC* [Sevilla] (2 abril 1939).

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Descriviu la batalla de l'Ebre i expliqueu què va significar i quines conseqüències va tenir. Expliqueu igualment la fi de la Guerra Civil a Catalunya.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'inici de la Guerra Civil a Catalunya i la situació política i social que s'hi va viure fins als Fets de Maig del 1937. Expliqueu també les causes i el desenvolupament d'aquests fets.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

Exercici 2

Decret de col·lectivització de les empreses industrials i comercials

Preàmbul

La criminal sublevació militar del 19 de juliol ha produït un trastorn extraordinari a l'economia del país. El Consell de la Generalitat ha d'atendre a la reconstrucció dels estralls que ha causat a la indústria i al comerç de Catalunya la traïció dels que intentaven imposar al nostre país un règim de força. La reacció popular produïda per aquella sublevació ha estat d'una intensitat tal que ha provocat una profunda transformació econòmico-social, els fonaments de la qual s'estan posant a Catalunya. L'acumulació de riqueses en mans d'un grup de persones cada vegada menor anava seguida de l'acumulació de misèria en la classe treballadora i pel fet que aquell grup, per a salvar els seus privilegis, no ha dubtat a provocar una guerra cruenta, la victòria del poble equivaldrà a la mort del capitalisme.

Cal ara, doncs, organitzar la producció, orientant-la en el sentit que l'únic beneficiari ha d'ésser la col·lectivitat, el treballador, al qual correspondrà la funció directiva del nou ordre social. S'imposa la supressió del concepte de la renda que no procedeixi del treball. […]

Decreto:

Article 1r. D'acord amb les normes que s'estableixen en el present Decret, les empreses industrials i comercials de Catalunya es classifiquen en:

a) *Empreses col·lectivitzades*, en les quals la responsabilitat de la direcció recau en els mateixos obrers que les integren, representats per un Consell d'Empresa, i

b) *Empreses privades*, en les quals la direcció és a càrrec del propietari o gerent, amb la col·laboració i fiscalització del Comitè Obrer de Control.

[…]

Barcelona, 24 d'octubre de 1936.

El Conseller Primer,
Josep Tarradellas

El Conseller d'Economia,
Joan P. Fàbregas

Font: Decret de col·lectivització de les empreses industrials i comercials. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 302 (28 octubre 1936), p. 373-376.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el text del preàmbul i l'article primer que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la violència revolucionària que s'hi va produir i què va ser el Comitè de Milícies Antifeixistes. Expliqueu també com va evolucionar la situació política, econòmica i social a Catalunya fins als Fets de Maig del 1937, sense explicar aquests fets.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els Fets de Maig del 1937 i la posterior evolució política i militar de la Guerra Civil a Catalunya fins que es va completar la conquesta franquista de tot el territori català.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

11. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

La Guerra Civil

FONT: Premsa de Madrid, novembre del 1936.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

***c*)** Comenteu els textos de la pancarta de la imatge: «¡NO PASARÁN!»; «El fascismo quiere conquistar Madrid», i «Madrid será la tumba del fascismo».
[1 punt]

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:
***a*)** Expliqueu l'evolució política de l'Espanya republicana durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]
***b*)** Expliqueu la Guerra Civil des del punt de vista militar. Destaqueu-ne les diferents fases i expliqueu-ne també DOS dels fets bèl·lics més importants.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

12. PAU 2019 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

La Guerra Civil espanyola

FONT: Pere Català Pic, «Aixafem el feixisme», 1937.

Pregunta 1
***a*)** Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

***b*)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

***c*)** Comenteu el missatge i els símbols que apareixen a la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

***a*)** Expliqueu el començament de la Guerra Civil i com es va organitzar el poder a les dues zones en què va quedar dividida Espanya, així com els conflictes interns que es van viure a les dues zones durant tota la guerra.
[2,5 punts]

***b*)** Expliqueu les diferents fases de la Guerra Civil espanyola des del punt de vista militar.
[2,5 punts]

13. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

La Guerra Civil: l'aixecament militar (17-20 de juliol de 1936)

FONT: Fernando GARCÍA DE CORTÁZAR. *Atlas de historia de España.* Barcelona: Planeta, 2003, p. 480.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Digueu en quines ciutats va triomfar l'aixecament militar i en quines no.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'aixecament militar i l'esclat de la Guerra Civil. Expliqueu l'evolució política de cada una de les dues zones en què va quedar dividida Espanya durant tota la guerra.
[2,5 punts]

b) Expliqueu les fases militars de la Guerra Civil espanyola.
[2,5 punts]

[Si us cal, podeu utilitzar aquesta pàgina per a acabar de contestar la pregunta 2 de l'exercici 1.]

[Si us cal, podeu utilitzar aquesta pàgina per a acabar de contestar la pregunta 2 de l'exercici 2.]

Etiqueta de l'alumne/a

Institut d'Estudis Catalans

14. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

La Guerra Civil a Catalunya

FONT: José Bardasano, Joventuts Socialistes Unificades, 1937.

NOTA: La figura que surt de la boca del canó porta un braçal amb una creu gammada.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne el missatge i la simbologia.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les diferents fases de l'ocupació franquista de Catalunya, abans i després de la batalla de l'Ebre, que també heu d'explicar. Feu esment de la supressió de l'Estatut d'autonomia i dels inicis de la repressió franquista a Catalunya durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'aixecament militar i l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la repressió que hi va haver i les causes d'aquesta repressió. Compareu aquesta repressió amb la que tingué lloc a la zona franquista durant la guerra.
[2,5 punts]

Exercici 2

FONT: Carles Fontserè, Sindicat de Dibuixants Professionals, 1936.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, i també la repressió i la situació política i econòmica que s'hi va viure fins als Fets de Maig del 1937, sense explicar aquests fets.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els Fets de Maig del 1937, llurs causes i conseqüències, i també la situació política i econòmica de Catalunya fins que va ser totalment ocupada per les tropes franquistes.
[2,5 punts]

Exercici 2

Decret de col·lectivització de les empreses industrials i comercials

La criminal sublevació militar del 19 de juliol ha produït un trastorn extraordinari a l'economia del país. El Consell de la Generalitat ha d'atendre a la reconstrucció dels estralls que ha causat a la indústria i al comerç de Catalunya la traïció dels que intentaven imposar al nostre país un règim de força. La reacció popular produïda per aquella sublevació ha estat d'una intensitat tal que ha provocat una profunda transformació econòmico-social, els fonaments de la qual s'estan posant a Catalunya. L'acumulació de riqueses en mans d'un grup de persones cada vegada menor anava seguida de l'acumulació de misèria en la classe treballadora i pel fet que aquell grup per a salvar els seus privilegis no ha dubtat a provocar una guerra cruenta, la victòria del poble equivaldrà a la mort del capitalisme. […]

Ateses les consideracions precedents, i vist l'informe del Consell d'Economia […],

DECRETO:

Article 1r. D'acord amb les normes que s'estableixen en el present decret, les empreses industrials i comercials de Catalunya es classifiquen en:

a) *Empreses col·lectivitzades*, en les quals la responsabilitat de la direcció recau en els mateixos obrers que les integren, representats per un Consell d'Empresa, i

b) *Empreses privades*, en les quals la direcció és a càrrec del propietari o gerent, amb la col·laboració i fiscalització del Comitè Obrer de Control.

[…]

Barcelona, 24 d'octubre de 1936.

El Conseller Primer,
Josep Tarradellas

El Conseller d'Economia,
Joan P. Fàbregas

FONT: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya,* núm. 302 (28 octubre 1936).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

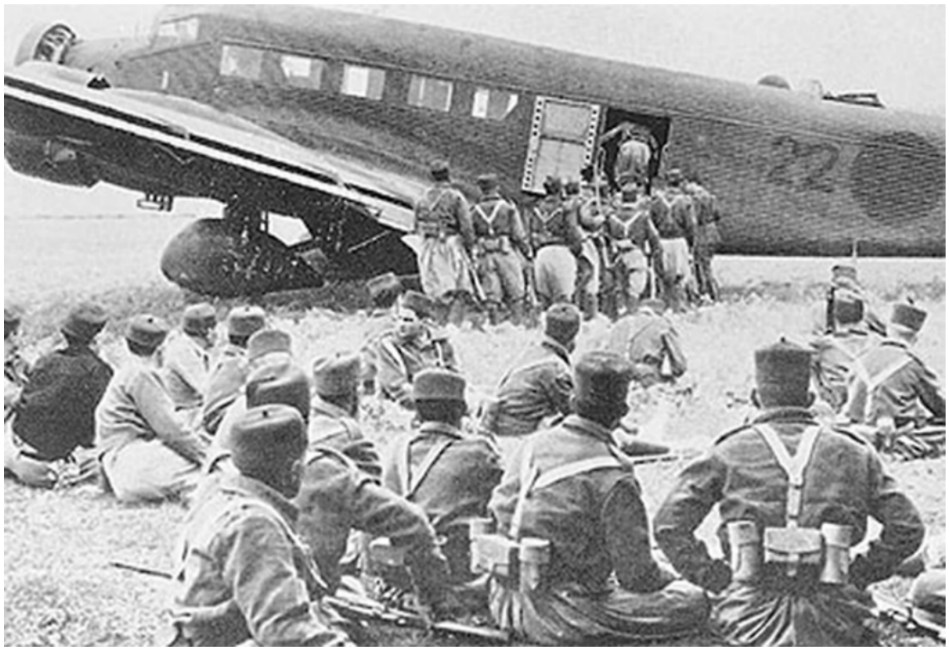
Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la Guerra Civil a Catalunya des de l'inici fins als Fets de Maig del 1937, incloent-hi també aquests darrers. [2,5 punts]

b) Expliqueu la Guerra Civil a Catalunya des dels Fets de Maig del 1937 (sense explicar-los) fins que es va completar la conquesta franquista de tot el territori català. [2,5 punts]

Exercici 2

Inici de la Guerra Civil. Aeròdrom de Tetuan (Protectorat espanyol del Marroc), finals de juliol del 1936.

FONT: Arxiu fotogràfic de l'Exèrcit de l'Aire, Ministeri de Defensa.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el començament de la Guerra Civil i l'organització del poder a les dues zones en què va quedar dividida Espanya, així com els conflictes interns que es van viure a totes dues zones durant la guerra.
[2,5 punts]

b) Expliqueu les fases militars de la Guerra Civil espanyola.
[2,5 punts]

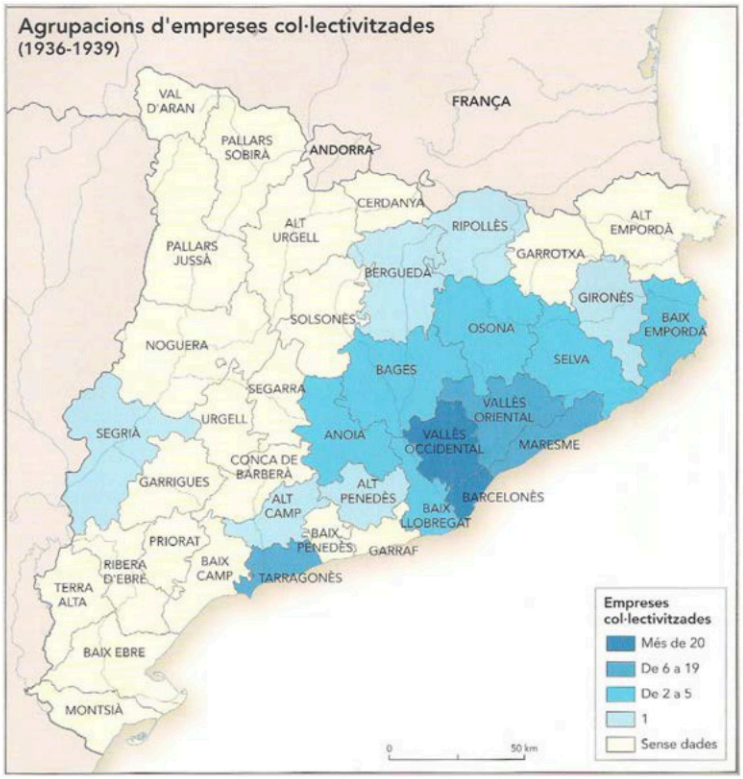
Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

Història

18. PAU 2016 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Les col·lectivitzacions a Catalunya durant la Guerra Civil
FONT: Víctor HURTADO, Antoni SEGURA i Joan VILLARROYA. *Atles de la Guerra Civil a Catalunya*. Barcelona: DAU, 2010, p. 371.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el nombre d'empreses col·lectivitzades per comarques.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu TRES fets bèl·lics que s'esdevingueren a Catalunya durant la Guerra Civil: ofensives, batalles i bombardejos, entre d'altres.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els aspectes principals de la vida a Catalunya durant la Guerra Civil esmentant els fets polítics, les qüestions econòmiques i de subministraments, les col·lectivitzacions i els refugiats, entre altres aspectes.
[2,5 punts]

19. PAU 2015 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

La Guerra Civil a Catalunya
FONT: Pere Català Pic. *Aixafem el feixisme*. Comissaria de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, novembre del 1936.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne el missatge i la simbologia.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les diferents fases de l'ocupació franquista de Catalunya, abans i després de la batalla de l'Ebre, i expliqueu també aquesta darrera. Feu esment de la supressió de l'Estatut d'autonomia i dels inicis de la repressió franquista a Catalunya durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'aixecament militar i l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la repressió que hi va haver i les causes d'aquesta repressió. Compareu-la amb la que tingué lloc a la zona franquista durant la guerra.
[2,5 punts]

Exercici 2

La batalla de l'Ebre

Parte de guerra del día de hoy. Burgos, 14 de noviembre de 1938.

En el sector del Ebro han continuado nuestras tropas la persecución del enemigo, ocupándose el pueblo de [La] Fatarella, así como importantes posiciones en las estribaciones de la sierra del mismo nombre. […]

Ha quedado ocupada y limpia de enemigos una zona de más de 100 kilómetros cuadrados. Nuestro avance ha tenido una profundidad de 11 kilómetros en algunas direcciones, quedando en nuestro poder 10 kilómetros del ferrocarril de Zaragoza a Barcelona.

El material cogido al enemigo es importantísimo y da idea de la gran derrota sufrida por los rojos, pues, sólo de armamento, van contados hasta ahora 1.263 fusiles, 27 ametralladoras, varios morteros de 81, así como depósitos de municiones de todas clases. […]

En la cabeza de puente de Serós, una mina propia ha volado un tanque ruso del enemigo.

Nuestros aparatos han bombardeado en el día de hoy los objetivos militares del puerto de Barcelona, alcanzando los muelles y un barco. También se bombardearon las centrales eléctricas de San Adrián de Besós y la fábrica Cros, provocando explosiones.

FONT: *Diario de Burgos* (15 novembre 1938), p. 1.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu i valoreu el contingut de la font fent referència a les dades que conté.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu raonadament la importància de la batalla de l'Ebre en la Guerra Civil. Expliqueu el final de la guerra a Catalunya fent referència al pas de la frontera francesa i a l'inici de l'exili.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'alçament i l'inici de la Guerra Civil a Catalunya fins als Fets de Maig del 1937, i expliqueu també aquests darrers.
[2,5 punts]

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Història

21. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

1. La llegenda de la cinta que envolta les columnes diu: «Plus Ultra».

2. El lema de la cinta superior és «Una Grande Libre»; i la llegenda al voltant de les columnes és: «Plus Ultra».

Símbols de la Guerra Civil espanyola
FONT: Instituto de Historia y Cultura Militar. Madrid.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Identifiqueu i compareu les imatges 1 i 2, i esmenteu les diferències que hi observeu.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les diferents fases de la Guerra Civil espanyola des del punt de vista militar.
[2,5 punts]

b) Expliqueu UN dels dos conflictes interns següents que s'esdevingueren durant la Guerra Civil: els Fets de Maig del 1937 o la unificació de falangistes i carlins del mes d'abril del mateix any. Expliqueu també l'etapa final de la guerra, des del gener fins a l'abril del 1939.
[2,5 punts]

22. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Bombardejos sobre Barcelona
FONT: Aviazione Legionaria Italiana, 18 de març de 1938.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu quins suports internacionals van rebre els dos bàndols enfrontats en la Guerra Civil i la importància que van tenir. Expliqueu DUES batalles de la Guerra Civil i valoreu la transcendència que van tenir.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els diferents tipus de fets bèl·lics (batalles, retirades i bombardejos) que s'esdevingueren a Catalunya durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]

23. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

FONT: Ajuntament d'Altafulla (Tarragonès), novembre de 1937.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la situació a Catalunya durant la Guerra Civil. Feu esment de l'etapa revolucionària, de les col·lectivitzacions, de l'economia de guerra, del problema dels refugiats i de les condicions de vida a la rereguarda.
[2,5 punts]

b) Compareu la situació política dels dos bàndols —el republicà i el franquista— durant la Guerra Civil; concretament, els dos tipus d'estat, i les condicions de vida i la repressió a les rereguardes dels dos bàndols.
[2,5 punts]

24. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

A la central de la Telefónica de la plaça de Catalunya es presentaren un bon dia un bon grapat de guàrdies i policies, comandats per Rodríguez Salas, comissari d'Ordre Públic. Per què? Senzillament i de manera planera, el PSUC i Estat Català, que en tant que partits no intervenien a Telèfons, tenien la necessitat de controlar la Telefónica per a llurs finalitats conspiratives. La CNT no s'hi avingué, perquè s'adonaren d'allò que es tramava a Telèfons.

[…]

A més del fet de la Telefónica, apareixen fortificats els centres d'Estat Català i del PSUC. Apareixen els fusells als carrers i és davant d'aquestes demostracions de guerra que alguns camarades es preparen per a la defensa, havent suposat, ben encertadament, que es tracta de donar la batalla a la CNT, sent la incautació de la Telefónica pel PSUC i Estat Català la primera etapa del pla.

FONT: Informe del Comitè Nacional de la CNT. València, 6 de juny de 1937 (text traduït).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'evolució econòmica i política de Catalunya durant la Guerra Civil, fent referència a la dualitat de poder del 1936, a les col·lectivitzacions, als Fets de Maig del 1937, a l'establiment del govern central a Barcelona i al problema dels refugiats.
[2,5 punts]

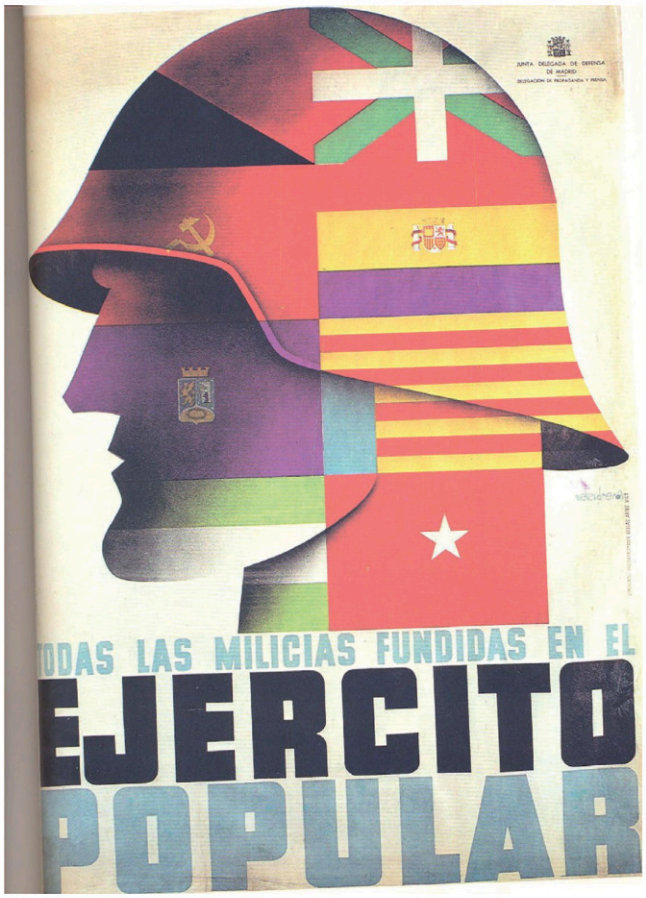
b) Expliqueu el final de la Guerra Civil a Catalunya i esmenteu, explicant-les raonadament, TRES de les causes de la derrota republicana.
[2,5 punts]

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2012-2013

Història

25. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

FONT: J. MELENDRERAS. Junta Delegada de Defensa de Madrid, 1936-1939.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el missatge i els símbols que apareixen en la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'evolució política de l'Espanya de Franco durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]

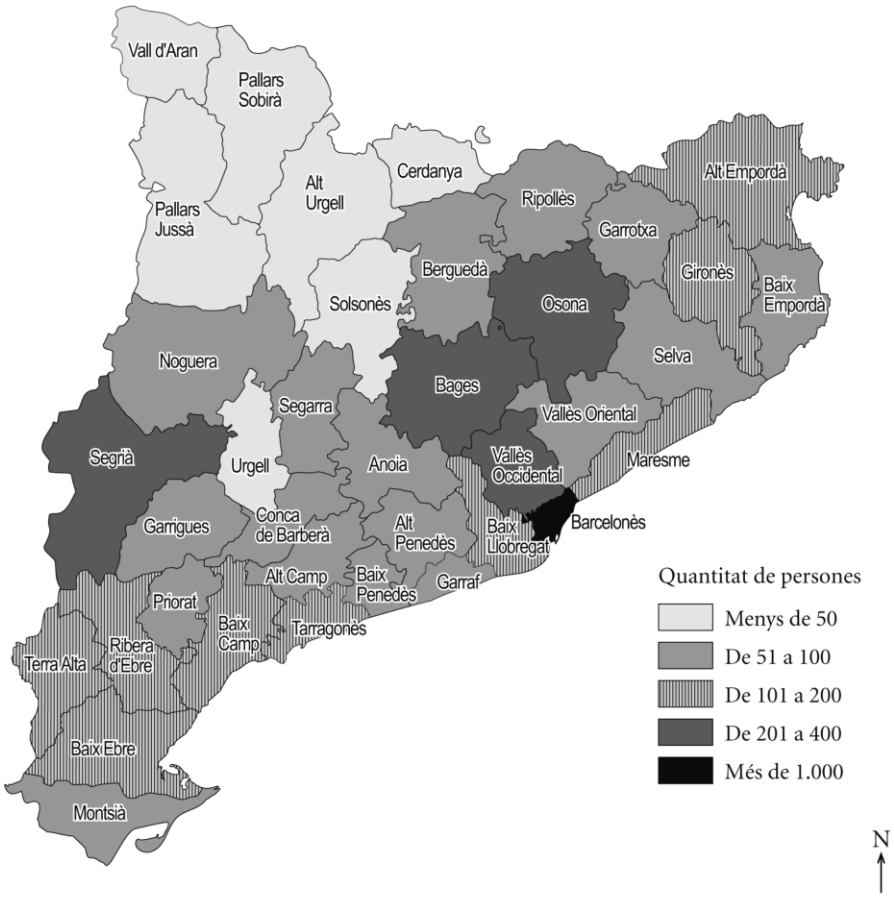
b) Expliqueu l'evolució militar de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

26. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Morts per la violència revolucionària (juliol, agost, setembre de 1936)

FONT: V. HURTADO, A. SEGURA i J. VILLARROYA. *Atles de la Guerra Civil a Catalunya*. Barcelona: DAU, 2010, p. 90.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Digueu les comarques amb dos-cents un morts i més, i les de menys de cinquanta, i comenteu les possibles causes de la diferent distribució del nombre de morts.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la violència revolucionària, què va ser el Comitè de Milícies Antifeixistes i l'evolució de la situació política i econòmica al Principat fins als Fets de Maig del 1937, sense explicar-los.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els Fets de Maig del 1937 i l'evolució política i militar de la Guerra Civil a Catalunya fins que finalitzà.
[2,5 punts]

27. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

FONT: Premsa de Madrid, novembre de 1936.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu els textos de la pancarta: «¡NO PASARÁN!»; «El Fascismo quiere conquistar Madrid», i «Madrid será la tumba del Fascismo».
[1 punt]

Pregunta 2

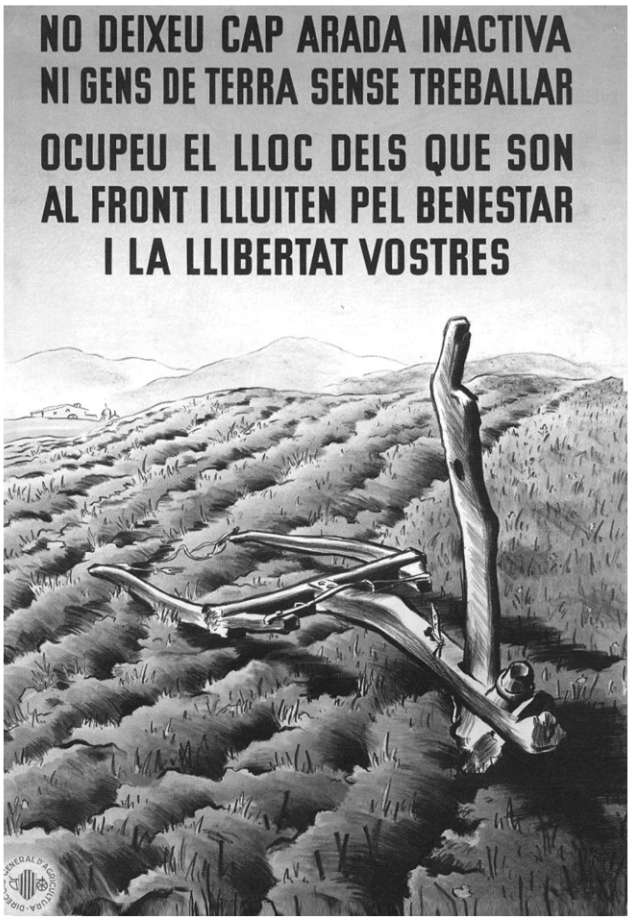
Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'evolució política de l'Espanya republicana durant la Guerra Civil.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la Guerra Civil des del punt de vista militar, destacant les diferents fases i explicant DOS dels fets d'armes més importants.
[2,5 punts]

28. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

FONT: Direcció General d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, 1937.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu les consignes que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

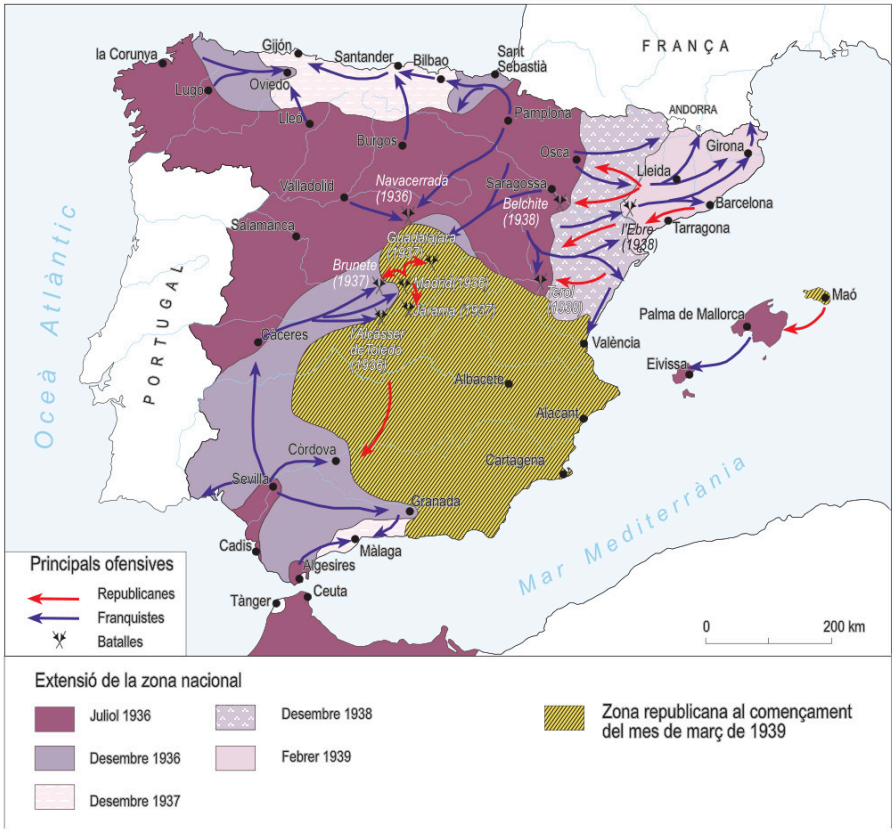
a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, l'etapa revolucionària i la dualitat de poders, així com l'organització de l'economia i els Fets de Maig.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els fets d'armes a Catalunya durant la Guerra Civil, incloent-hi els fronts de guerra, les batalles i els bombardeigs.
[2,5 punts]

29. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

La Guerra Civil espanyola (1936-1939)

FONT: Víctor HURTADO, Cristina GATELL i Felipe MOLINERO. *Atles històric de Catalunya*. Barcelona: Vicens Vives, 1998, p. 114.

2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) A partir de la font, descriviu breument l'eixamplament de la «zona nacional» al llarg de la guerra.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'inici de la guerra, la composició política i social dels dos bàndols i l'esclat revolucionari a la zona republicana.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'evolució militar de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

Exercici 2

Comunicat de guerra republicà del 25 de juliol de 1938

La jornada d'avui ha constituït un triomf per a les armes republicanes, que han portat a terme una operació de guerra d'extraordinària dificultat amb la major precisió, i han conquerit tots els objectius fixats pel Comandament.

En les primeres hores de la matinada, les forces espanyoles creuaren el riu Ebre entre Mequinensa i Amposta, per sorpresa en alguns punts i en d'altres a viva força. Els nostres soldats, han destruït totes les resistències, han fet més de cinc-cents presoners i han capturat abundant material de guerra, artilleria i armament d'infanteria.

Moltes unitats enemigues, incapaces de resistir el nostre violent atac, han fugit a la desbandada.

Els nostres soldats continuen el seu avenç a l'hora de tancar aquest comunicat.

L'aviació italoalemanya ha pretès de respondre al nostre atac amb una acció d'esclafament, actuant sense interrupció durant tot el dia sense poder detenir l'avenç de les columnes espanyoles. Pel foc dels nostres antiaeris han estat abatuts dos trimotors, un Junker i un Heinkel.

FONT: Traducció d'un comunicat de guerra republicà (25 juliol 1938).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu breument les referències al pas del riu Ebre i a l'aviació contingudes en la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya i els principals esdeveniments polítics, econòmics i socials fins als Fets de Maig del 1937, incloent-hi aquests últims.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la Guerra Civil a Catalunya des dels Fets de Maig del 1937 (sense explicar-los) fins al final de la guerra.
[2,5 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2009-2010

Història

31. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Generalitat de Catalunya. Comité Central de las Milicias Antifascistas
Circular n.º 8. DETENCIONES

Departamento de Patrullas de Control

A partir de este momento tendréis en cuenta las siguientes observaciones:

1.ª De todas las detenciones que se hagan, se levantará un atestado* y se mandará a Patrullas Central, calle de Cortes n.º 617.

2.ª Los detenidos serán trasladados […] a la sección central […].

[…] 5.ª Las detenciones se harán siempre con una causa justificada. Una vez se haya efectuado ésta, no se dará ninguna libertad desde la sección, debiendo forzosamente pasar por Investigación o Comité Central de Milicias.

6.ª En las denuncias que se presenten sobre elementos fascistas, se tomará nota de quien las presente, para que, en caso de negativa de los detenidos, se les pueda carear** con los que les pueden acusar de tales.

Barcelona, 4 de septiembre de 1936

* *Atestado*: informe.

** *Carear*: posar una persona en presència d'una altra per tal d'aclarir qui diu la veritat i qui menteix.

FONT: «Circular n.º 8. DETENCIONES» (4 setembre 1936). A: Miquel MIR. *Diario de un pistolero anarquista*. Barcelona: Destino, 2007.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu les ordres que inclou la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya i els principals esdeveniments polítics, econòmics i socials fins als Fets de Maig del 1937.
[1,5 punts]

b) Expliqueu la batalla de l'Ebre i el final de la guerra a Catalunya.
[1,5 punts]

32. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

FONT: Partit Socialista Unificat de Catalunya, 1938.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el missatge que transmet la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu dues causes de la Guerra Civil.
[1,5 punts]

b) Sintetitzeu l'esclat revolucionari del juliol del 1936 a Catalunya i l'evolució de la situació política, econòmica i social fins als Fets de Maig del 1937, i expliqueu aquests fets.
[1,5 punts]

33. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

FONT: Espert. Junta Delegada de Defensa de Madrid, 1936-1939.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el missatge que transmet la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu el procés d'internacionalització de la Guerra Civil i feu referència al paper de les potències europees i a la No-intervenció.
[1,5 punts]

b) Sintetitzeu les fases de la Guerra Civil des del punt de vista militar.
[1,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu aquest text i contesteu les qüestions següents.

He de deciros que la CNT y la FAI no han sido tratadas nunca como se merecen por su importancia. Siempre habéis sido perseguidos duramente, y yo (con dolor, pero forzado por las realidades políticas) que antes estaba con vosotros, después me he visto obligado a enfrentarme y a perseguiros. Hoy sois los amos de la ciudad […], si no me necesitáis o no me queréis como Presidente de Cataluña, decídmelo ahora, que pasaré a ser un soldado más en la lucha contra el fascismo. Si, por el contrario, creéis que desde este lugar, que sólo muerto había de abandonar ante el fascismo triunfante, puedo, con los hombres de mi partido, mi nombre y mi prestigio, ser útil en esta lucha […], podéis contar sinceramente que Cataluña marche delante de los países más avanzados en materia social.

Paraules de Lluís Companys davant d'una comissió de la CNT-FAI,
el 20 de juliol del 1936

Qüestions:

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric.
[1 punt]

2. Per quina raó Companys afirma davant dels membres de la CNT-FAI que són «los amos de la ciudad»?
[1,5 punts]

3. Expliqueu l'organització de la Catalunya revolucionària entre el juliol del 1936 i el maig del 1937.
[2,5 punts]

Districte Universitari de

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Los generales, jefes y oficiales que se han alzado en armas lo han hecho contra el Estado español, representado por un Presidente de la República, nombrado legalmente, y con la asistencia y aún con el voto de diputados de todos los partidos; por una Cámara legítima elegida sin tacha, durante el mando de un Gobierno adversario, de unos partidos que resultaron triunfantes en las elecciones, y por un poder ejecutivo, constitucionalmente designado, al que rindieron formal acatamiento, hasta la víspera de su rebelión, la misma gente sublevada. [...]

Toda la rebelión descansa sobre un supuesto de falsedad: el de aparentar creer que la gobernación del país está secuestrada por poderes ilegítimos y que el triunfo del Estado se traduciría en la implantación de un régimen político comunista. [...]

¿Por qué lo han hecho? [...] Simplemente se trata de sustituir la voluntad general del pueblo entero por la de una clase social deseosa de perpetuar sus privilegios. Ni amor a España, ni inquietud por el cuerpo de la Patria, ni temores por su desmembración, ni zozobra por el desarrollo de su economía. Nada de lo que se ha dicho y propagado es el verdadero origen de la revuelta. [...]

La representación auténtica de España no la tiene más que su Jefe de Estado, el Gobierno responsable y la Cámara legislativa. Cualquiera otra voz carece de autoridad y de legitimidad, y ha de tenerse por tan rebelde e insolvente como la de un jefe de tribu en las inmensidades del desierto.

La República Española es, naturalmente, la legalidad, y además, la continuidad política. Ningún interés legítimo se encuentra amenazado, ni derecho alguno reducido ni intervenido. Donde ondea la bandera nacional de España se cumplen las leyes de la civilización, dejando para los rebeldes el triste monopolio de las arbitrariedades, atropellos y violencias a que propende toda guerra civil.

Discurs de Diego MARTÍNEZ BARRIO, president de les Corts espanyoles. Agost de 1936

Qüestions

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Quines van ser les causes de la Guerra Civil segons l'autor del text? Quins arguments donaven els insurrectes per justificar la seva acció? Quins arguments utilitza l'autor per desqualificar els insurrectes? [1,5 punts]

3. Expliqueu breument l'evolució de les zones dominades pels dos bàndols que es van enfrontar a la Guerra Civil espanyola (del juliol de 1936 al febrer de 1939). [2,5 punts]

Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Organització de Proves d'Accés a la Universitat

36. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu els textos següents i responeu a les qüestions.

Anàvem armats fins a les dents: fusells, metralladores i pistoles. Descamisats i bruts de pols i fum. «Som els representants de la CNT i la FAI que Companys ha cridat —vam dir al cap—, i aquests que ens acompanyen són la nostra escorta.» [...]

Companys ens va rebre dempeus, visiblement emocionat. [...] Vam seure, cadascú de nosaltres, amb el fusell entre les cames. En substància, el que ens va dir Companys va ser el següent: «Abans de res he de dir-vos que la CNT i la FAI no han estat mai tractades com es mereixien per la seva veritable importància. [...] Avui sou els amos de la ciutat i de tot Catalunya perquè només vosaltres heu vençut els militars feixistes, i espero que no us sàpiga greu que en aquest moment recordi que no ha faltat l'ajuda dels pocs o molts homes lleials del meu partit i dels guàrdies i mossos. [...] Però la veritat és que, perseguits durament fins abans-d'ahir, avui heu vençut els militars feixistes. [...] Heu vençut i tot és al vostre poder, si no em necessiteu o no em voleu com a President de Catalunya, digueu-m'ho ara. Que ja passaré a ser un soldat més en la lluita contra el feixisme. Si, al contrari, creieu que en aquest lloc, que només mort deixaria davant el feixisme triomfant, puc, amb els homes del meu partit, el meu nom i el meu prestigi, ser útil a aquesta lluita, que si bé acabada avui a la ciutat, no sabem quan i com acabarà a la resta d'Espanya, podeu comptar amb mi i amb la meva lleialtat [...]»

Joan Garcia Oliver, dirigent anarquista, juliol de 1936

Qüestions

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Exposeu els fets més rellevants que es van produir a Catalunya des del 19 de juliol fins al final de setembre de 1936. [2 punts]

3. Expliqueu com va evolucionar la situació política i social de Catalunya des del setembre de 1936 fins al febrer de 1939. [2 punts]

37. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La guerra que continua assolant gran part d'Espanya no és [...] una contesa de caràcter polític en el sentit estricte de la paraula. No es lluita per la República [...] ni ha estat el mòbil de la guerra la solució d'una qüestió dinàstica [...]. Aquesta cruentíssima guerra és, en el fons, una guerra de principis, de doctrines, d'un concepte de la vida i del fet social contra un altre. És la guerra que fa l'esperit cristià i espanyol contra un altre esperit, si és que se'n pot dir esperit, que vol fondre tot allò que és humà [...] en el motlle del materialisme marxista [...].

És que la Religió i la Pàtria [...] estaven en greu perill [...]. Per això, la reacció va ser més viva on es conservava més bé l'esperit de religió i de pàtria. I per això va aconseguir aquest moviment el matís religiós que s'ha manifestat en els campaments de les nostres milícies, en les ensenyes sagrades que ostenten els combatents i en l'explosió d'entusiasme religiós de les multituds de rereguarda.

Cardenal Isidro GOMÁ TOMÁS, *Por Dios y por España*, Barcelona, 1940

1. Resumiu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Indiqueu els motius del suport de bona part de l'Església Catòlica al bàndol franquista durant la Guerra Civil. [1,5 punts]

3. Descriviu les característiques de l'organització política i social, així com de les mentalitats dominants, en cada un dels dos bàndols enfrontats en la guerra. [2,5 punts]

38. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

NOMBRE DE MORTS PROVOCATS PELS BOMBARDEIGS FRANQUISTES A CATALUNYA DURANT LA GUERRA CIVIL (1936-1939)

COMARCA	NOMBRE DE MORTS
Barcelonès	2.500
Alt Empordà	340
Segrià	319
Vallès Oriental	281
Tarragonès	252
Baix Camp	192
Urgell	107
Baix Empordà	93
Gironès	77
Baix Penedès	77
Maresme	73
Baix Ebre	71
Altres comarques	423

1. Descriviu la informació del quadre i situeu-la en el seu context històric. [1 punt]

2. Expliqueu qui va protagonitzar aquests bombardeigs, per què es van produir i quines conseqüències van tenir per a la població que els patia. [2 punts]

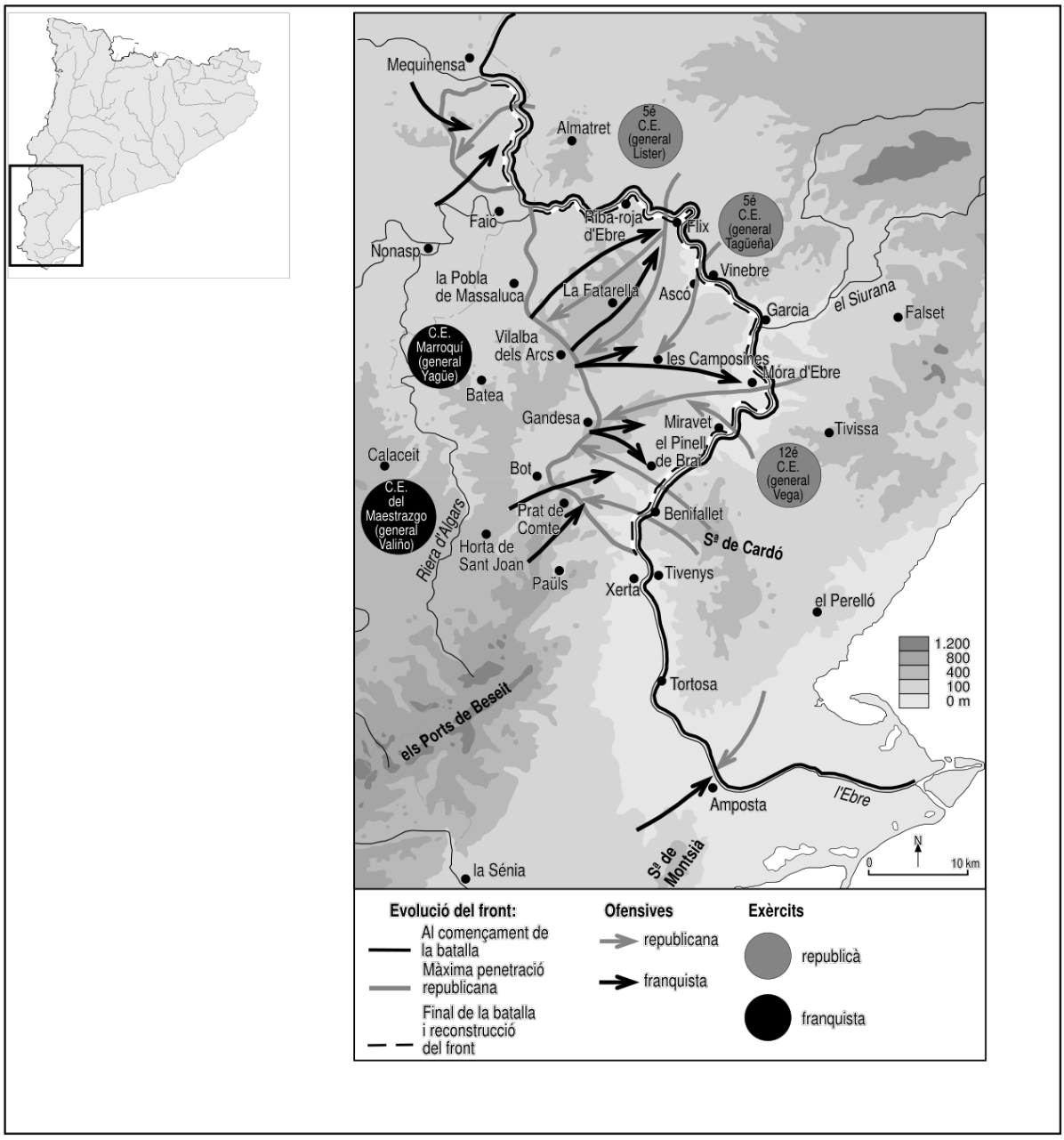
3. Exposeu breument com va evolucionar el conflicte militar a Catalunya des del juliol del 1936 fins al febrer del 1939. [2 punts]

39. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

LA BATALLA DE L'EBRE (JULIOL-NOVEMBRE 1938)

Mapa extret d'*Atles d'història de Catalunya*. Edicions 62

1. Descriviu el mapa i resumiu la informació que ofereix. [1 punt]

2. Expliqueu el significat i el valor estratègic de la batalla de l'Ebre en l'evolució del front militar i les conseqüències que va tenir per a Catalunya. [2 punts]

3. Exposeu breument l'evolució política i militar a Catalunya des dels fets de maig de 1937 fins al final de la guerra. [2 punts]

40. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

El general Goded i el seu ajudant foren conduïts al Palau de la Generalitat pels dos oficials que els havien detingut. Immediatament foren introduïts al despatx del president Companys. Aquest en veure el general s'aixecà i li digué: «*General: quan hom juga i perd cal pagar amb lleialtat. El 6 d'octubre del 1934, davant de la impossibilitat de continuar la resistència i veient que tenia perduda la victòria, jo també em vaig rendir, tal com vós acabeu de fer. Llavors, per evitar vessaments de sang inútils, em vaig dirigir per ràdio a tothom que havia sortit al carrer i els vaig aconsellar que no persistissin en la resistència. Vós heu de fer ara el mateix*». *«Yo no me he rendido* —respongué el general—, *me han abandonado. Si lo cree conveniente, señor presidente, diré que he caído prisionero.»* I aleshores el general, després que el locutor hagués anunciat als radiooients que el general Goded els dirigia la paraula, va dir: *«El destino me ha sido adverso y yo he caído prisionero; por esta razón libero de sus obligaciones hacia mí a todos los que me han seguido»*. Després fou traslladat al vaixell Uruguay, convertit en presó.

Versió de Frederic Escofet, comissari d'Ordre Públic de la Generalitat el juliol de 1936

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Exposeu breument com es va produir la insurrecció militar del juliol de 1936 a Barcelona i els fets que hi va haver a Catalunya durant les primeres setmanes de la guerra. [2 punts]

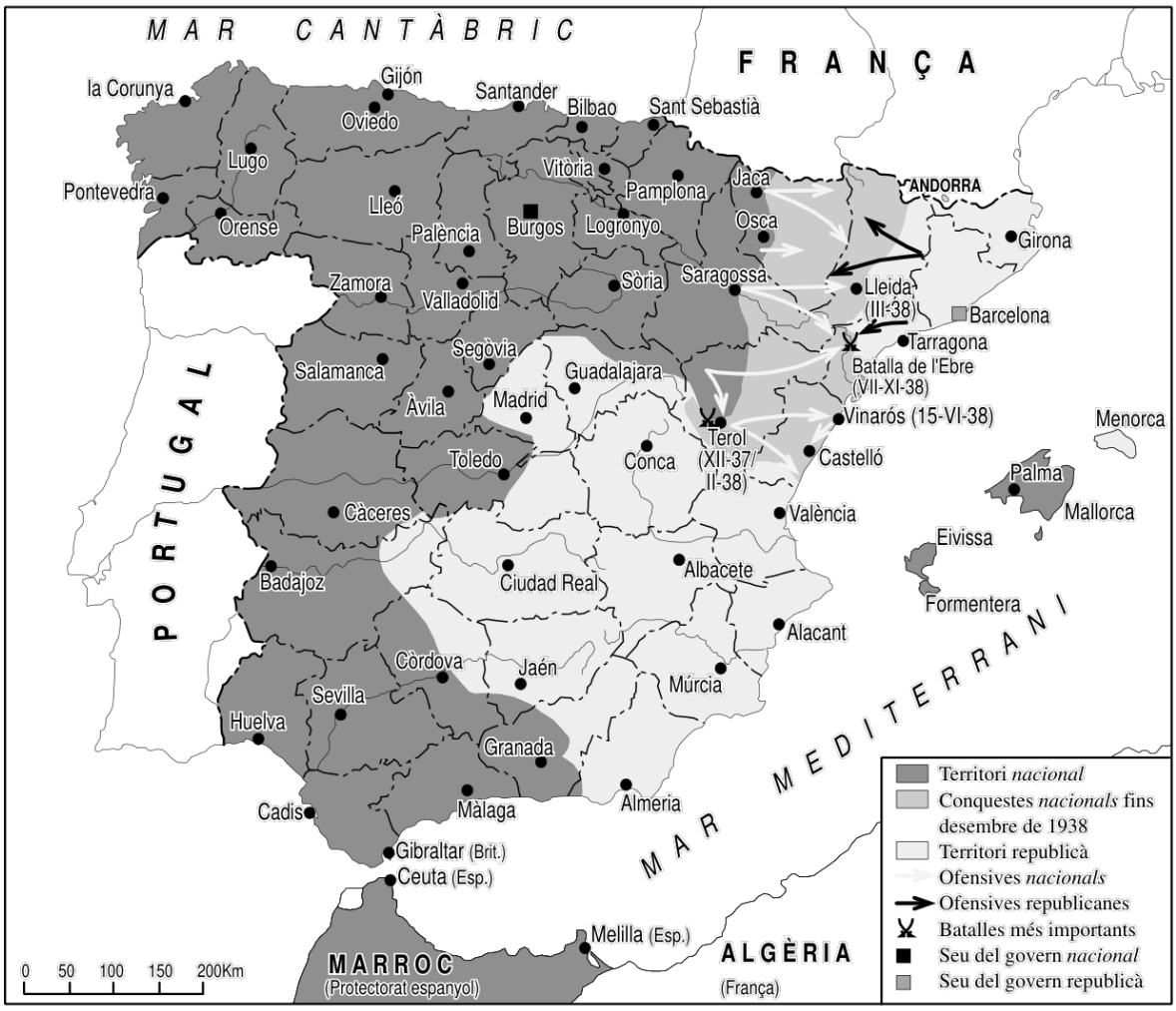
3. Resumiu les principals etapes de la guerra civil espanyola a Catalunya. [2 punts]

41. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu el mapa següent i responeu a les preguntes.

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA, 1938

Julio López-Davalillo Larrea, *Atlas histórico de España y Portugal*

1. Descriviu la informació que us proporciona aquest mapa i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Exposeu a grans trets l'evolució de la guerra a partir de la batalla de l'Ebre i les conseqüències de la derrota republicana en la Guerra Civil. [1,5 punts]

3. Enuncieu les causes de la Guerra Civil a Espanya i resumiu els trets fonamentals de la intervenció estrangera en el conflicte. [2,5 punts]